

ДЕСЯТИЙ КОНГРЕС ООН З ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ І ПОВІДЖЕННЯ З ПРАВОПОРУШНИКАМИ відбувся 10–17 квіт. 2000 у Відні (Австрія).

Десятий Конгрес розглянув питання щодо зміцнення законності й посилення системи кримінального правосуддя, міжнародного співробітництва у боротьбі з транснаціональною злочинністю, ефективного попередження злочинності, відповідальності і справедливості у процесі здійснення правосуддя.

Конгрес прийняв «Віденську декларацію про злочинність і правосуддя: відповіді на виклики XXI століття», яка зобов'язує держави – члени ООН зміцнювати міжнародне співробітництво в боротьбі з транснаціональною злочинністю та в реформуванні систем кримінального правосуддя. У Декларації держави – члени ООН заявили про своє прагнення включати компонент попередження злочинності в національні і міжнародні стратегії у сфері розвитку, активізувати двостороннє і багатостороннє співробітництво, у т. ч. технічне співробітництво у сферах, що охоплюються Конвенцією і протоколами до неї.

Держави – члени ООН взяли на себе зобов'язання зміцнювати міжнародне співробітництво з такою метою: створення умов, що сприяють боротьбі з організованою злочинністю, сталому розвитку, подоланню бідності і безробіття, розширення співробітництва донорів у сферах, що включають аспекти попередження злочинності. Зокрема, розробляти більш ефективні способи співробітництва з метою: викорінення такого явища, як торгівля людьми, насамперед жінками і дітьми, незаконного

ввезення мігрантів; зміцнювати міжнародне співробітництво і взаємну правову допомогу з метою припинення незаконного виготовлення і обороту вогнепальної зброї, її складових і компонентів, а також боєприпасів до неї; активно протидіяти корупції, відмиванню грошей та економічній злочинності, розробляти програмні рекомендації стосовно попередження злочинів, пов'язаних з використанням комп'ютерів. Держави – члени ООН заявили про своє глибоке занепокоєння актами насилля і тероризму, расовою дискримінацією, ксенофобією і пов'язаними з нею актами нетерпимості, підтвердили свою рішучість боротися з насиллям, що випливає з нетерпимості на основі етнічної приналежності. Водночас визнали важливе значення реформи тюрем, забезпечення незалежності судової влади і органів прокуратури та дотримання Міжнародного кодексу поведінки державних посадових осіб, прийнятого резолюцією 51/59 Генеральної Асамблеї від 12 груд. 1996.

З глибоким занепокоєнням держави – члени ООН визнали, що неповнолітні, які перебувають у скрутному становищі, нерідко наражаються на небезпеку стати правопорушниками або стають легкою здобиччю для залучення до злочинних груп, у т. ч. пов'язаних з транснаціональною організованою злочинністю. Наголосили, що всеосяжні стратегії попередження злочинності на міжнародному, національному, регіональному і місцевому рівнях повинні стосуватися корінних причин і факторів ризику, пов'язаних зі злочинністю і віктимізацією, завдяки проведенню відповідної політики в соціально-еконо-

мічній сфері, а також у сфері охорони здоров'я, освіти і правосуддя. Водночас зобов'язалися приділяти першочергову увагу стриманню зростання і недопущенню надмірної кількості затриманих осіб, а також осіб, взятих під варту до початку суду, шляхом застосування надійних та ефективних заходів, альтернативних тюремному ув'язненню. Держави – члени ООН закликали до розроблення політики, процедур і програм реституційного правосуддя, що будуються на повазі до прав, потреб та інтересів потерпілих, правопорушників, спільнот і всіх інших сторін.

Стандарти, розроблені Десятим Конгресом ООН, значно вплинули на створення національних, регіональних і міжнародних документів як обов'язкового, так і рекомендаційного характеру.

Лит.: Венская декларация о преступности и правосудии: ответы на вызовы XXI века: принята на Десятом Конгрессе Организации Объединенных Наций по предупреждению преступности и обращению с правонарушителями. Вена, 10–17 апр. 2000 г. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/vendec.shtml.

В. І. Тимошенко.